

KURYER LITEWSKI

W WILNIE, W PIĄTEK DNIA 3 LISTOPADA V. S. 1816 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— Wilno —

W numerze 22gim *Dziennika Wileńskiego*, który tu wyszedł dnia 31go przeszłego miesiąca października, czytamy następującą wiadomość o życiu *Wawrzyńca Gucewicza*, profesora architektury cywilney i militarney w uniwersytecie wileńskim.

Wawrzyniec Gucewicz urodził się roku 1755 w powiecie wilkomierskim. Pierwsze nauki brał w szkołach jeszcze na ten czas jezuickich, przy akademii wileńskiej; później kontynuował one u XX. Misyonarzów, w klasztorze zwanym, Góra Zbawiciela (mons salvatoris), spsobiając się do stanu duchownego. Kiedy w roku 1773. ś. p. Xiążę Massalski, biskup wileński, prezes na ten czas kommissyi edukacyney, obrócił całe usiłowania do porządnego urzędzenia swiego dyecezalnego seminaryum i doskonałymi professorami one opatrzył, przeniesiony został do tegoż seminaryum i *Wawrzyniec Gucewicz*. Tam, mając zreczność korzystania nietylko ze światła miejscowych nauczycieli, iakimi wtedy byli, *Husarzewski*, *Kaliński*, *Karpowicz*, ale też uczęszczania na lekcye akademickie, okazał szczególniejszą ochotę do nauk matematycznych, a mianowicie architektury i mechaniki, i niepospolite uczynił w nich postępy. Oddawszy się całkowicie przedmiotom świeckich umiejętności, stan duchowny porzucił. Pomimo to Xiążę Biskup Massalski widząc rzadką w młodzieńcu zdadność, w roku 1778 wziął go z sobą do cudzych krajów. Zwiedziwszy po drodze przedniejsze miasta, iako to: Królewiec, Elbląg, Gdańsk, Berlin, Potsdam, wszędzie z ścisłem postrzeganiem rzeczy do swego celu stosujących się, zostawiony był na kilka miesięcy w Hamburgu. Obeznawszy się z osobliwościami tamecznych okolic, iako też Lubeki i Bremen, zwiedził przedniejsze miasta i miejsca Danii i Szwecyi, i do Hamburga powrócił, skąd wezwany został przez Xcia Biskupa do Paryża, gdzie bawiąc więcej półtora roku, doskonalił się w różnych naukach, a szczególniey w ulubionym przedmiocie architektury i mechaniki. Powróciwszy z Paryża użyty był zaraz od Xięcia Biskupa za architekta do uskutecznienia dzieł, iakich ten pan z swoiego wielkiego gustu i możności po nim wyciągał. Najpierwsze młodemu architektowi zagadnienie było, restauracya kościoła Katedralnego w Wilnie, upadkiem sklepienia iedney kaplicy zruynowanego. Wezwani zostali i insi architekci sławnieysi, do sporządzenia na tę wspaniałą i kosztowną budowę planów, z których gdy zdaniem znawców, pod których krytykę te plany podawane były, *Gucewicza* największą zjednały zaletę, posłany był z nimi do Króla Stanisława Augusta, u którego najwyższą znalazłszy approbatę, iako też osobiście poznanych swoich talentów i swego geniuszu pozyskawszy szacunek, z pochwałą wszystkich przedniejszych panów i gustu wielkiego znawców, udarowany złotym medalem *merentibus*, powrócił *Gucewicz* do Wilna i plan swój wykonywał. Oprócz kościoła katedralnego, okazały ratusz wileński, wszystkie piękności w Werkach (o mile od Wilna), iakich po tylu ruinach ieszcze wspaniale pozostaiają szczydy; w znaczniejszych litewskich domach, iako to: xiążąt *Radziwiłłów*, xiążąt *Sapiehów*, *Pocijów*, *Paców*, *Chreptowiczów*, *Chomińskich*, *Scypijonów*, *Tyzenhauzów*, *Niesiołowskich*, *Sołtanów*, *Karpiów*, i t. d. dobrego gustu zabytki, iego talentu, lub

iego dyrekcyi są dziełem. W ogólności, iak w Wilnie, tak i w całej Litwie, naywspanialsze i naygustowniejsze są budowle, pod przewodnictwem *Gucewicza* wzniesione lub przerobione, który przy tem wielogorliwością i swoiem usiłowaniu dokazał w poduczeniu tu różnego rodzaju rzemieślników do budownictwa należących, oraz w rozkrzewieniu powszechniejszego smaku tak do foremnego i okazalszego budowania, iako też i do ozdób skulptorskich, którey sztuki pierwsze tu z iego powództwa i starań zaprowadziły się trwalsze zawiązki. Przez ciąg kilkoletniego utrzymywania się do roku 1794 szkoły inżynierów korpusu litewskiego w Wilnie, był w niej professorem, a w roku 1797 otrzymał nowo zaprowadzoną w uniwersytecie katedrę architektury cywilney i militarney, ale nie długo ten obowiązek pełnił: umarł albowiem d. 30 (21) grudnia 1797 r. z wodney puchliny. Napisał ważny traktat, wielą własnymi utwierdzony doświadczeniami, o rozmaitych piecach rzemieślniczych; lecz niewiadomo gdzie się ten rękopism po iego śmierci podział. W pożyciu i sprawowaniu obowiązków swego powołania, wzorem był cnót zdobiących użytecznego obywatela; a przeto i pamięć o nim utrwalona dziełmi talentu szacowniejszą i droższą nawsze zostanie.

Podług *Poczty Północney*, datowanej z *Petersburga* d. 25 października: „Rząd kompanii cesarsko-amerykańskiej otrzymał wiadomość, iż d. 27 czerwca, przybył do portu *Ochockiego*, ślup kompanii, *Konstantyn*, mający 7,000 skór kotów morskich. Statek ten wyszedł z portu *nowo-archangielskiego*, na wyspie *Baranow* (*Sitcha*), d. 10 września 1815 roku, prosto do *Ochocka*; ale dla wiatrów przeciwnych i późney iesieni zmuszony został, zawinąć do wyspy *Kadjak*. Zimą przepędził tam w osadzie kompanii, a d. 23 kwietnia, mając 13 ludzi osady, złożoney z *Aleutów*, pod sprawą szturmańskiego pomocnika, 14 klasy *Samsonowa*, który w czasie tegoroczney żeglugi powinien statek takowy napowrót zaprowadzić. Naczelnie zarządzający w porcie *nowo-archangielskim*, radca kollegialny, *Baranow*, donosi, że kraie tamtejsze w naypomysłniejszym są stanie.

Rocznica narodzin N. Cesarzowej Jeymości, *Maryi Teodorowny*, uroczyscie obchodzoną była w *Moskwie*.

D. 26 września przybył do *Nowo-Czerkaska*, wojskowy Ataman *Kozacki*, Jenerał kawaleryi, *Hrabia Platow*. Zradością był przyjęty od wielkiego zgromadzenia mieszkańców, którzy na iego spotkanie wyszli, a na czele ich znajdowali się wojskowy nakażny Ataman, jenerał porucznik, *Howajski* 5, wiele innych jenerałów, oficerów, urzędników; udał się nasamprzód do kościoła *wniebowstąpienia pańskiego*, dla znajdowania się na uroczystych modłach. Po wyysciu atamana z kościoła, w okręgu chorągwiemi wojskowemi otoczonym, czytany był Reskrypt Jego Cesarzkiej Mości, dany do wojskowego Atamana przed wyjazdem iego z *Petersburga* do ziemi dońskiej. W reskrypcie tym wyrażone są łaskawe Monarsze względy na wiekopomne usługi, w przeszley wojnie z *Francuzami* przez woysko dońskie podjęte. Nakażny Ataman wydał dnia tego obiad dla wojskowego Atamana: w czasie spełnianego zdrowia Cesarza Jeymości i Najjaśniejszego Panującego Domu, da-

ły się słyszeć wielokrotne wystrzały działowe. Wieczorem była illuminacja, umyślnie na ten dzień przygotowana.

Jenerał porucznik, *Jermolow*, dowódca oddzielnego korpusu gruzyjskiego, d. 22 września do *Georgiewska* przybył. Po przybyciu niezwłocznie przystąpił do poznania stanu poruczonych sobie rządów, wojskowych i spraw cywilnych. Wkrótce wyjechać ma do *Gruzyi*.

W gubernii *orenburgskiej* od ciągłych deszczów wielki wylew rzek nastąpił: w wielu miejscach zalane były okolice i wielkie poniosły szkody, w bydło, zbożu, etc.

Margrabia *Pauluzzi*, Gubernator wojenny *Ryżki*, po 4miesięcznej podróży do *Wioch* odprawionej, przybył do *Rygi* d. 21 października — Liczba okrętów w *Rydze* do dnia 28 października, przybyłych 925, wyszłych 844.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Korrespondent Warszawski, pod dniem 5tym listopada umieścił z *Warszawy* następujące wiadomości:

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

MY z BOŻEJ ŁASKI
ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rosssy, Król Polski.

Dopełniając zamierzone w planie edukacji publicznej założenie praktycznych instytutów, na przełożenie Kommissy Rządowych, Obrządków religijnych i oświecenia publicznego, oraz Spraw wewnętrznych i Policji, postanowiliśmy i stanowimy:

Artykuł 1. Dobra Narodowe Wawrzyszew, *Marymont*, *Ruda* i *Bielany* z przyległościami na założenie i na fundusz instytutu gospodarstwa rolniczego, weterynaryi praktycznej, i szkoły rękodzielniczej przeznaczamy.

Art. 2. A ponieważ w środku tych dóbr znajduje się wieś z folwarkiem *Baraków*, funduszowa klasztoru *Panien Marcinkanek*, przeto klasztorowi temu w zamianę inna teyże wartości wieś z folwarkiem z dóbr narodowych nadana będzie. Wieś zaś *Baraków* do wymienionych w artykule 1szym włości dołączona, i na ten sam cel użyta być ma.

Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissyom Rządowym, Obrządków religijnych i oświecenia publicznego, Spraw wewnętrznych i Policji, oraz Przychodów i Skarbu polecamy.

Dan w *Warszawie* dnia 23go września (5 października) roku 1816,

(podpisano)

ALEXANDRE.

Przez Cesarza i Króla: Minister Sekretarz Stanu (L. S.)

Ignacy Sobolewski.

Zgodno z oryginałem: Minister Sekretarz Stanu

(podpisano)

Ignacy Sobolewski.

Radzca Sekretarz Stanu Jenerał Brygady,

(podpisano)

Kossecki.

Wypis rozkazu dziennego do wojska Polskiego, wydanego dnia 22 (17) października przez *J. C. Mośc W. Xięcia Konstantego*.

Przeznaczeni zostają, W korpusie Inżynierów: Na Dowódcę półbatalionu Inżynierów *Kapitan Buławecki*, z korpusu Inżynierów — Na Adjutanta tegoż półbatalionu Porucznik *Zakrzewski*, z kompanii minerów — Do kompanii pontonierów: *Kapitan 2giej klasy Przedpelski* z kompanii 1ey lekkiej artylleryi pieszej — Podporucznik *Abramowicz*, z kompanii 1ey pozycyney artylleryi pieszej.

Otrzymują żądane dymissye, dla interessów familiynych — W jezdzie: Z pułku 1go strzelców konnych *Kapitan Wilhelm Grabowski*, z pozwoleniem noszenia munduru. — Dla słabości zdrowia. Z pułku 2go ułanów *Major Fiałkowski* — Z pułku 4go strzelców konnych Porucznik *Beynarowicz* i Podporucznik *Adam Dąbrowski*, oba z pozwoleniem noszenia munduru.

Dla odniesionych ran. Z tegoż pułku Podporucznik *Piotr Obrębski* — Dla słabości zdrowia. Przykomenderowani do pułku 1go ułanów, Porucznik *Józef Łącki*, i Podporucznik *Ludwik Kalicki*.

Naczelny Wódz.

(podpisano)

Konstanty W. X. R.

Zgodno z oryginałem: Jenerał Szef Sztabu głównego.

Toliński.

Doniosło się roku przeszłego po pierwszej bytności u nas Najjaśniejszego Cesarza i Króla naszego, iż przed wyjazdem stąd Swoim przeznaczył 100,000 zł. pol. dla tych, którzy zanieśli do Niego prośby o wsparcie. Wyznaczona Kommissya z trzech osób rozważyła te prośby, i podzieliła powyższą ilość pieniędzy między potrzebujących rzeczywiście wsparcia. Uszczęśliwwszy nas znowu tego roku ten wielki i dobroczyyny Monarcha obecnością Swoją, po zatwierdzeniu rozszafowania rzeczonych pieniędzy, przeznaczył na tenże sam cel 50,000 zł. Tak więc nasz Monarcha, zajęty dobroczynnymi zamiarami powszechnego dobra całego kraju, nie spuszcza z oka i części mieszkańców tutejszych, niedolą ubóstwa dotkniętych.

Dobroczynne skutki pokoju, a razem i opieki Rządu naszego widzieć się także dają na stolicy tutejszej. Jak wyglądała przed rokiem; a iak dzisiaj, każdemu wpada w oczy. Lecz są to dopiero początki. Okaże się ona z czasem w świetnej postaci, do czego z woli łaskawie nam panującego Monarchy, i za staraniem Władz, do których zbliżka wygodą i ozdoba miast należy, poczynione są projekta, a z tych niektóre wezmą niebawnie swój skutek. I tak, iak nam słyszeć się dalo, *Ratusz Staromiejski* dla otwarcia i ozdobienia tamecznego rynku będzie rozebrany, a kupiony przez miasto pałac zwany *Jabłonowski*, nierównie bliższy środka miasta, zamiemiony na ratusz, któremu obszerniejszy widok będzie dany. Przyydzie także wkrótce do skutku nadanie różnym częściom i ulicom miasta otwartszego związku, i wyznaczenie miejsc na składy towarów podczas jarmarków, ustawą Najjaśniejszego Pana uchwalonych.

Dnia 1 b. m. wieczorem zesła z tego świata w tutejszej stolicy *J. W. Ludwika z Kłocławu Hebskai Zybergowa*, była *Woiewodzina Brzesko-Litewska*.

Wczoray Towarzystwo Dobroczynności odprawić kazało żałobne nabożeństwo w kościele *XX. Franciszkanów*, za duszę ś. p. *Tomasza Wawrzeckiego*, *Senatora Wojewody*, *Ministra Sprawiedliwości*, *Prezesa i jednego z pierwszych założycieli tu w Warszawie tegoż Towarzystwa*.

Jedno z poważnych pism publicznych niemieckich (pisze tenże *Korrespondent Warszawski*) umieściło artykuł pod napisem: *Polska*, z którego kładziemy następujący wyjątek: „Są w robocie różne wielkie projekta, które będą oddane pod zatwierdzenie Najjaśniejszego Cesarza i Króla, *Alexandra*. Xięga praw *Napoleona* służyła dotąd za prawo w Sądownictwie. Wypada nie jedno odmienić, a zwłaszcza w prawie kryminalnym. Wola Monarchy i zdanie otaczających Go osób są oycowskie i wspaniałe. Któżby mógł wątpić o szlachetnym sposobie myślenia np. *Pana Nowosiłcowa*? Bardzo wiele rzeczy potrzeba rozważyć, urządzić i poprawić. Dotkliwą chorobą Królestwa Polskiego w terażniejszym stanie rzeczy są dzieci *Izraela*, których zbytne rozmnożenie się nieplonną sprawią obawę; do tego bowiem przyszło, iż wynoszą 16stą część całej ludności krajowej. Targi, hipoteki dóbr, i handel z ościennymi państwami są powiększycy części w rękę *Izraelitów*. Jeszcze za rządu Króla *Saskiego*, iako *Xiążęcia Warszawskiego*, zapadło prawo, wzbraniające im zgubnego szynkowania wódki. Wojna przeszkodziła przywiedzeniu tego do skutku. Zostawiły Niebą *Wielkiemu Alexandrowi*, ażeby obok świętego przymierza *Chrześcijańskiego* utworzył dzieło daley sięgające — Pisma zaś publiczne *Zjednoczonych Stanów Ameryki* w umieszczonych artykułach o żydach wyraziły, iż połączenie się ich w wielki naród w kraju ich przodków nie może być dalekiem.

D. 19 b. m. przed południem będzie zaćmienie Słońca centralne i całkowite, które da się widzieć prawie w całej Europie, w północno-wschodniej części Afryki, a zachodniej części Azji. Okaze się zaś, zaczawszy od południowej Szwecyi, przez morze Bałtyckie, Polskę, Turcyą, odnogę Perską, morze Kaspijskie, aż do puszczy Kobi w Azji. Początek zaćmienia, które nie będzie tak wielkie aż dopiero w r. 1866, przypadnie u nas o godzinie 11tej, minucie 56, środek o 11tej min. 11tej, a koniec o 28ej minucie na 1szą z południa. Będzie przeto trwał godzin 2, minut 32.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

FRANCYA

(Z gaz. berl.) Paryż dnia 25 października. *Monitor* dzisiejszy umieścił porównanie listy członków przeszłej Izby Deputowanych (1815) i teraźniejszej (1816). Oddzielnie oznaczeni i gwiazdeczkami wskazani są Deputowani z 1816go, którzy nie byli członkami p. zeszlęj izby, również i deputowani 1815go, którzy nie doszli 40 lat wieku, a tém samym powtórnie obranymi być nie mogli. Z listy 1816go okazuje się, że 20 Deputowanych nie jest mianowanych: gdyż zgromadzenie obiercze rozeszło się; 2 Deputowanych dwa razy obrano; o 2ch jeszcze niewiadomo (z depart. Korsyki); 60 Deputowanych są nowo wybranymi; 174 byli członkami przeszłej Izby. Z listy 1815 okazuje się, że 215 członków pierwszy nie weszło do powtórnej Izby; między tymi znajduje się 41, którzy nie doszli 40 lat wieku. Z 85 prezydentów zgromadzeń obierczych, mianowano 46 na Deputowanych.

Od 1 do 16 października przybyło z *Dover* do *Calais* 49 pakebotów, a na nich 888 podróżnych, i 9 statków przewozowych z wojskiem; wyszło zaś z *Calais* do *Dover* 54 pakebotów, na nich 1025 podróżnych, oraz 15 statków przewozowych z wojskiem.

Gdy *Moniera*, (który jak wiadomo chciał opanować twierdzę *Vincennes*, i za to na śmierć skazany został) dnia 21 t. m. zrana do więzienia *Conciergerie* zaprowadzono, i wyrok na nim spełnić miano, mocno się tém zmieszał. „*Jak to*“ zawoła, „*mam umrzeć, dzisiaj jeszcze umrzeć! Uprzedzono mnie; spodziewałem się przebaczenia.*“ Napróżno usiłował spowiednik nakłonić go do skruchy; żądał widzieć swego obrońcę, *P. Tourat*, i zapytał: „*Czy mogę być pewnym przebaczenia, jeżeli ważną tajemnicę odkryję?*“ Gdy o godzinie 4tej wykonawcy kary do więzienia jego weszli, rzekł: „*Niech przyjdzie urzędnik jaki; chcę z nim mówić!*“ Zaraz potem *P. Dupaty*, Radzca Królewskiego trybunału, przybył do kancelaryi, gdzie też i *Moniera* zaprowadzono. Obadwaj zostali razem przez trzy kwadransy, a wyznania *Moniera* przesłane zostały natychmiast do Kancelerza, z czego się o ważności ich domyślają.

P. Benjamin Constant przybył przed kilka dniami z Anglii do *Calais*, a Jenerał Hrabia *Maison* z *Akwizgranu* do Paryża.

P. Goussard, radca izby rachunkowej, wydał dzieło pod tytułem: *Essai sur les finances*. Według jego wyrachowania, teraźniejszy ciężar długów *Francyi*, chociaż się w ostatnich czasach tak znacznie powiększył, jednakże 94 milionami jest mniejszy, aniżeli był przed rewolucyą. Summa teraźniejszych długów stanu wynosi 2,560,000,000.

Z podziwieniem czytają w jednej z gazet angielskich (*the Times*), „że Anglicy albo niewolnikami, albo panami *Francyi* być powinni, i że tego ścierpieć nie powinni, ażeby *Ludwik XVIII* miał dawać miejsca Jenerałom albo ludziom z rewolucyi.“

Baron *Malouet*, Prezes zgromadzenia wyborowego departamentu *Pas de Calais*, wydał okólnik do obywatelów mających prawo obierania; wyraził w nim: „Czyliż dla tego Król rozpuścił Izbę, ażeby nowa z tych samych składała się osób? nie zapewne. Jestem upoważniony powiedzieć, powtórzyć i napisać, iż Król niechętnie uyrzałby w nowęj Izbie Deputowanych, którzy w ciągu ostatniego posiedzenia byli szczególnie przychylni większości opierającej się rządowi. Chciejcie mię odwiedzić, gdy przybędziecie do *Arras*. Ja sam tylko mogę wam oświadczyć myśli i prawdziwe widoki Króla. Jeden z obywateli, nazwiskiem *Cochet de Carbeaumont* oświadczył się uroczyście przeciwko temu wszystkiemu, co zgromadzenie uczyni. Podług zdania jego, wspomniany okólnik sprzeciwia się konstytucyi i wydanym ustawom; ma bowiem widoczny cel zniszczenia wolności kreskowania.“

W *Clermont* kazano rozeyść się Towarzystwu kobiet, które sobie osobną religiją utworzyły, a której zasady były przeciwne swobodom kościoła Gallikańskiego. — W *Kolonii* poświęcono na początku b. m. 63 duchownych na kapłanów, a przeszło 100 na dyakonów; dano zaś bierzmowanie 10,000 osobom.

Pan *Nicolopoulo* rodem z *Smirny*, zostający przy bibliotece instytutu w *Paryżu*, postanowił kazać przedrukować nanowo *Ilijadę Homera*, swego niegdys współzionka, z objaśnieniami *Eusthata*, której wydanie przewyższy w piękności wszystkie dotąd widziane.

Dey Algierski jest zagniewany na Cesarza Marokańskiego, że nie tylko nie dotrzymał zawartych między nimi traktatów, ale, jak mniema, miał w tych czasach porozumienie z nieprzyjaciółmi jego. Chciałby więc poróżnić go z Anglikami, a tym sposobem pomścić się na nim.

Zdaje się, że w departamencie *Cantal* zaszły były niespokojne poruszenia: ponieważ dziennik powszechny (*Journal general*) donosi, że tam największa spokojność panuje, i podatki znowu regularnie są opłacane.

Rozporządzenie Królewskie z dnia 25 września upoważnia Xięży Missyonarzów Francuzkich do sprawowania ich urzędu, za potwierdzeniem Arcybiskupów i Biskupów Francuzkich.

Dwunastu zakonników Trappistów, którzy dotąd przebywali w jednym małym miasteczku w *Szwajcaryi*, otrzymało teraz paszporty na powrót do *Francyi*. Jest między nimi 8miu Francuzów, 5ch Szwajcarów i 1 Irlandczyk.

AUSTRYA

Z *Wiednia* 26 października. Cesarz przesłał Królewicowi Bawarskiemu wielki krzyż Węgierskiego orderu *Sgo Stefana*. Takż krzyż otrzymał od Monarchy Xiążę *Józef Schwarzenberg*, za kilkoletnie kierowanie działaniami nadwornej Kommissyi dobroczynności. Wspomniany Xiążę wyjechał dnia 21go b. mca do *Munich*.

Dwór tułejszy zaprosił w grzecznych wyrazach Xięcia *Wrede*, Feldmarszałka Bawarskiego, ażeby zjechał na ślub Cesarza, albo na uroczystości mięsopustu, które dane będą pod czas bytności rodziców przyszłej naszey Monarchini.

Słychać, iż Arcy-Xiężna *Beatrix*, matka zmarłej Cesarzowej naszey, wyjedzie na kilka tygodni do *Budy*, dla odwiedzenia syna swojego Arcy-Xięcia *Ferdynanda*; wnoszą stąd, iż niechcąc być obecną na ślubie Cesarza, zięcia niedawno swojego. Wszystkie także damy pałacowe zmarłej Cesarzowej mają się udać do *Węgier*.

Wysłała ustawa Cesarzka dla *Galicyi*, tycząca się Żydów, podług której utznione są niejaki odmiany w dawniejszēj ustawie względem podatków od mięsa koszernego, i świeczkowego, lub lampowego.

Zważywszy N. Pan, że oprócz Seminaryów Biskupich, w których kapłani świeccy kształcą się, nie ma żadnego innego instytutu, w którymby utalentowani xięża po odbytych z dobrym postępem naukach teologicznych, mogli mieć czas, sposobność i zachęcenie do dalszego postępu w swoim ukształceniu moralnem i naukowym, ażeby mogli być potem użyci, jako pożyteczni Nauczyciele publiczni w wyższych Instytutach nauk, jako Przełożeni w Seminaryach i w innych przedmiotach wyższego stopnia oświaty wymagających; utworzył nowy Instytut, do którego, na przełożenie Arcybiskupów i Biskupów, przyjmowanymi będą młodzi uprzymiowani xięża ze wszystkich prowincy cesarstwa austriackiego, ażeby swoje w szkołach publicznych i

w Seminariach dyecezalnych zaczęte ukształcenie moralne i naukowe daley posuwali Instytut otworzony będzie z początkiem nowego roku szkolnego w tutejszém mieście stołeczném, w oddzielnéj części WW. OO. Augustyanów. Ten, potrzebom czasu przyzwoity Instytut, który według oycowskiego zamiaru N. Pana powinien mieć dobroczynny wpływ do religijno-moralney oświaty, połączył N. Pan z nadworną kaplicą swoją przez to, iż zwierchnictwo onegoż Opatowi, Plebanowi nadwornemu i pałacowemu, Xiędzu *Jakobowi Frintowi* powierzyć, a nadwornego Kapelana, Xiędza *Michala Leonharda*, Dyrektorem duchownym, tudzież nowo-mianowanego nadwornego Kapelana, dotychczasowego Adjuńkta Teologii przy Uniwersytecie tutejszym i Prefekta nauk w alumnacie Arcybiskupskim, Xiędza *Józefa Pletza*, Dyrektorem Nauk, naylaskawiey mianować raczył. Ustawy tego Instytutu w krótcé drukiem ogłoszone będą.

(Z gazety *berlińskiéj*) *Wiedeń dnia 22go października*. — W dzień wjazdu Cesarzowéy rozdana będzie na ubogich tutejszéy stolicy 500,000 złotych. — Przyszley wiosny młoda Cesarzowa ma bydź w *Presburgu* koronowaną na Królową Węgierską. W kraju tym seym zwołany będzie. — *Hieronim Bonaparte* (Xiażę *Montforti*) i jego małżonka, która codzień się połogu spodziewa, bawią teraz u swojéy siostry Pani *Murat*, i zamysłają w *Austrii* osiadł. — Xiażę *Rayneri* d. 11 z *Lodi* do *Crema*, a ztąd 12 do *Kremony* wyjechał. — Razem z Panią *Catalani* spodziewana jest z *Monachium* kompania artystów Opery Włoskiej, która tu przez zimę widowiska dawać będzie.

ANGLIA

W gazecie rzyckiej, *Zuchauer*, czytamy z *Londonu* pod 18 października, co następuje: „Gazeta, w *New-York* wychodząca, z d. 7 września, zawiera: „Otrzymała wczoray w biurze gazety naszey, przez list z *Baltymory*, wiadomość o ucieczce *Bonapartego*, niemale sprawiła wrażenie. Rozumieją, że pogłoskę tę rozszerzono, dla odbycia mnóstwa towarów, na które tu kupców niema. Jednakże jest to bez zasady równie jak pogłoska o ucieczce owego wielkiego człowieka. (*great character*) z wyspy *s. Heleny*. Jesliby *Bonaparte* rzeczywiście opuścił miejsce więzienia swego, tedy byłby puszczony na wolność, z przyczyn, które już dawniey do wiadomości doszły, i już przed pięcią miesiącami po pierwszych angielskich zgromadzeniach krążyły. Ostatnie wiadomości nasze z wyspy *s. Heleny* dochodzą do dnia 22 czerw.; a powyższa pogłoska zdaje się pochodzić ze źle wyrozumianéy wiadomości okrętowéy, która za pomocą trąby okrętowey *Ceylan* udzieloną została. „

S Z W A Y C A R Y A.

Rząd kantonu Fryburskiego ogłosił zbiór praw nowéy konstytucyi swoiey. Nayważniyszem z tych urzędzeń iest *Trybunał Cenzorow*. Składa się on z 7 członków. Powinni bydź z różnych rodzin, i mieć 40 lat skończonych. Zgromadzać się będą ilekroć potrzeba będzie wymagała, ale koniecznie raz w rok w rocznicę bitwy pod *Morat*. Urzędnią bezpłatnie. Osoby ich są nietykalne; ktoby im w czém uchybił, sądzony będzie kryminalnie, jako burzyciel spokoynosci publiczney. Dwie główniejsze rzeczy do nich należą: utrzymanie praw i baczność na obyczaje — Co do pierwszego, daie ten trybunał baczność na administracyą Rządu. Przestrzega, aby składające go władze nieprzechodziły granic urzędowania swego, żeby wolność publiczna ani osobista niedoznały uszczerbku, i żeby za-

dna ustawa sprzeciwiająca się prawom niebyła wykonaną. W tym celu ma on prawo *Veto*, czyli za-
bronienia, któremu każda władza powinna bydź posłuszna — Pod względem obyczajów, ma tenże Trybunał baczne oko na publiczne i prywatne sprawowanie się członków Rządu. Ma moc wezwania członków Wielkiej Rady do zdania sprawy z ich postępowania, zawiesić ich w urzędowaniu, a nawet złożyć z urzędu. Tenże Trybunał sprawdza i stanowi: czyli nowo obrane członki Wielkiej Rady dopełniły warunków, iakich prawo wymaga po prawności wyboru.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

List pewnego Duńczyka bawiącego teraz we Francyi, w *Kopenhadze* odebrany, wyraża między innemi, co następuje: „Podziemny kanał *Napoleona* przy *St. Quentin* idzie trzy ćwierci mili pod ziemią w głębokosci 125 stop; a zatém statki wśród iasnego dnia przy pochodniach płynąć muszą.“

Anglik, który w *Londonie* pokazywał poiadz *Bonapartego*, zdobyty w bitwie pod *Waterloo*, kupił go od pewnego Oficiera za 1,000 gineów, a za pokazywanie onego zebrał blisko 100,000 funtów szterlingów (4ry miliony zł. pol.) Uszczęśliwił się więc. Wspomniony poiadz oglądało 200,000 ludzi, a za opłatą 1 szylinga, włączili z iedney strony do poiadzu, a z drugiey wyłazili. Siedzący w nim człowiek pokazywał wewnętrzne rozporządzenie poiadzu, i kosztowne rzeczy, które tam znalezione.

Pewne dzieło Francuzkie umieściło następującą biografią Pana *Chateaubriand* — „*Franciszek August* vice-Hrabia *Chateaubriand* iest siostrzeńcem Pana *Malesherbes*. W początku rewolucyi opuścił Francyą i udał się do północney Ameryki. Za powrótem do Europy został schwyty roku 1799 przez woysko Austryackie w mniemaniu, iż się nie samemi tylko uczonemi rzeczami i podróżami zatrudnia. Wkrótce atoli uwolniony pojechał do *Londonu*, gdzie wydał pismo o dawnych i późniejszych rewolucyach; zaczął tam także drukować dzieło swoje pod napisem: *Duch Chrystyanizmu*, i iuż ie prawie przez połowę wydrukował, gdy potem nagle wstrzymać się postanowił. Udał się do Francyi, dokąd mu rewolucya 18 Brumairo powrócić dozwoliła. Zabrał wkrótce ścisłą znanomość z Panami *Fontanes*, *Laharpe*, i innemi znakomitemi uczonemi. Artykuły iego, umieszczane w piśmie publiczném *Merkury*, odbierały raz wielką pochwałę, drugi raz naydotkliwszą naganą. Roku 1803 został mianowany Sekretarzem poselstwa w *Rzymie* przy Kardynale *Fesch*; lecz tam krótko bawił, i iako Poseł Francuzki udał się do kraju Walezyjskiego. W następującym roku złożył ten urząd z politycznych i religijnych pobudek. Zaiął się potem zupełnie pracami uczonemi, wydał dzieła: *Attala*, *Męzczenicy* etc. i szumnym, a czesto nawet wschodnim stylem zjednał sobie znaczenie. W roku 1811 obrany członkiem instytutu na mieyscu Pana *Chenier*, wychwalał *Bonapartego*, o którym powiedział: *iz ten człowiek iest zestany od Opatrzności na znak poiednania, gdyż się iey uprzykrzyło karać*. Roku 1814 iechał właśnie do *Paryża*, gdy nastąpił upadek *Bonapartego*, i wydał pismo na pochwałę Burbonów. Powrót *Bonapartego* roku 1815 przymusił Pana *Chateaubriand* do powtórnego opuszczenia Francyi; pojechał za Królem do *Gandawy*, wydawał tam *Monitora*, został potem Ministrem Stanu, Posłem etc. Na ostatnie wiadome iego dzieło, za którego wydanie utracił urząd Ministra Stanu, żaden z uczonych *Paryzkich* nie chciał wydać zbiiającey odpowiedzi, a wzywano do tego PP. *Michaud*, *Felcz*, *Hofsmann*, *Nodier*, *Aimé*, *Martin*, *St. Victor*, *Quatremere*, młodszego *Lacretelle*, *Malte-Brun*, i *Cheron*.

Pani *Catalani* sławna śpiewaczka ma sobie zaręczone 80,000 franków za 8 koncertów, które da w *Medyolanie*, dokąd zjedzie z *Wiednia* po zaślubinach Cesarza.

WILNO DNIA 3 LISTOPADA 1816 ROKU.

OGŁOSZENIA.

2 Minister Skarbu, na skutek Najwyższego Imiennego Jego Imperatorskiej Mości Ukazu, danego Rządzącemu Senatowi, pod d. 7. Augusta 1816 roku, przez który polecono Ministerium Skarbu, urządzenie sposobu opłaty długów, byłego Podskarbiego Litewskiego, a teraźniejszego Tajnego Radcy i Senatorsa Hrabi Ogńskiego, podług których ustanowiona 1804 roku w mieście Wilnie Komisya; przez niniejsze obwieszcza wszystkich uznanych przez Rządzący Senat Kredytatorów, poniżej tu wymienionych, iż Skarb przymuie na siebie złożyć kapitał i z niego uskutecznić opłatę; i dlatego ci Kredytorowie, którzy się znajdują w Rosyi w Królestwie Polskim w przeciągu trzech, a znajdujący się za granicą, w przeciągu sześciu miesięcy, obowiązani będą stawić się sami, albo przysłać swoich plenipotentów do pomienionej Wileńskiej Komisji, z autentycznymi dokumentami swych pretensyj, gdzie po sprawdzeniu tych pretensyj, na mocy najwyższego doświadczenia i postanowienia względem nich Rządzącego Senatu, do których się odwołuje w pomienionym Imiennym Najwyższym Ukazie pod dniem 7 Augusta, będą Kredytorom objawione prawa, podług których Skarb uczyni swój rozrachunek z nimi, względem summ przez Rządzący Senat dla nich przyadzonych, i uskuteczni stosownie do tego rachunku należną opłatę.

Kredytorowie uznani przez Rządzący Senat.

1mo.

Kredytorowie Hetmana Ogińskiego, których pretensje przekazane zostały przez niego do opłaty na byłego Podskarbiego Ogińskiego.

- 1) Piński powiatowy Podstarosta Matysz Butrymowicz.
- 2) Słonimscy Kasztelanowie Kazimierz i Eleonora Makowieccy.
- 3) Słonimski Powiatowy Marszałek Wojciech Pustowski, następca Szambellana Józefa.
- 4) Kracyzy Józef i Anna Połubińscy.
- 5) Prezydent sądu ziemskiego Słonimskiego Hieronim Połubiński.
- 6) Sędzia Ziemski Słonimski Stanisław Połubiński, i dalsi Kredytorowie Korczycowcy.
- 7) Strażnikowa Alexandra Mierzejewska.
- 8) Porucznik Jan i Chorąży Wincenty Kruszewscy, i Piński Horodniczy i żona jego Magdalena Pruszyńscy.
- 9) Następcy grodzieńskiego Stolnika Ewysymonta, w osobie warszawskiego Bankiera Blanka.
- 10) Rotmistrz Wołkowyski Antoni i żona jego Wiktorja Skoczynscy, z przekazu szlachcica Wróblewskiego.
- 11) Pisarz W. Koronny Kazimierz Rzewuski, i w osobie jego szlachcic Adam Uruski.
- 12) XX. Dominikanie Słonimscy.
- 13) Półkownik Stanisław Szukiewicz.
- 14) Czesnik Piotr Świeczyński.
- 15) Major Paweł Woyniłowicz.
- 16) Wileńscy Karmelici Bosi.
- 17) Bobrowski Kościół.
- 18) Kupiec Gothard Hermann Ramm.

2do.

Następcy Hetmana Ogińskiego, którzy oświadczyli różne pretensje do Podskarbiego Ogińskiego.

3tio.

Kredytorowie samego Podskarbiego Ogińskiego.

- 1) Gubernii Mińskiej Deputat wywodowy Bonawentura Oświecimski.

- 2) Skarbnik Połocki i żona jego Maryanna Kulakowie.
- 3) Sędzia byłego Litewskiego Sądu głównego Dominik Abramowicz.
- 4) Szambellan Kazimierz Jzierski.
- 5) XX. Trynitarze Mołodeczańscy.
- 6) Rotmistrz powiatu Braślawskiego Benedykt i żona jego Joanna Rudominowie.
- 7) Koniuszy Grodzieński Ignacy i Teressa Skarb-kowie.
- 8) Katedralnego kościoła kaplica s. Maryi.
- 9) Rotmistrz grodzieński Jan Rafał Szmarło.
- 10) Słonimski Oboźny Stanisław Bulhak.
- 11) Miński Komornik Tomasz Krasowski.
- 12) Szlachcic Ludwik Barzobohaty.
- 13) Były Chorąży Wileński Antoni Tyzenhauz.
- 14) Szambellanowa Benedykta Czartoszewska.
- 15) Oboźny powiatu Oszmiańskiego Antoni Szyszko.
- 16) Szambellan byłego Dworu polskiego Mikołaj Giuski.
- 17) Następcy Koniuszego Oszmiańskiego Kazimierza, Józef i Roch Dederkowie.
- 18) Następcy Xiędza Michała Kadłubowski go.
- 19) Konsyliarz byłego Króla polskiego Karol Patzolt.
- 20) Grodzieński sędzia powiatowy Jakub Skrodzki.
- 21) Orszański powiatowy Rotmistrz Andrzej Łyko.
- 22) Litewski Oboźny Alexander Hrabi Pocię.
- 23) Wojsk litewskich Chorąży Józef i żona jego Aniela Jodkowie, w osobie Orzechowskiej.
- 24) Szlachcic Jan Wagnerowski.
- 25) Wileńscy XX. Dominikanie.
- 26) Troccy XX. Dominikanie.
- 27) Werkowscy XX. Dominikanie.
- 28) Poporóscy XX Dominikanie.
- 29) Płońgiński Altarysta, Xiądz Stanisław Woyna.
- 30) Były litewski Instygator Józef Chrapowicki.
- 31) Porucznik byłych wojsk polskich Kazimierz Krzycki.
- 32) Piński Podstarosta Mateusz Butrymowicz.
- 33) Następcy Starosty Zahorayskiego Józefa Koszczyca.
- 34) Statski Sowiec Xiądz Onufry Drucki Lubecki.
- 35) Wileńscy XX. Bernardyni.
- 36) Troccy XX. Bernardyni.
- 37) Rakowscy XX. Dominikanie.
- 38) Wojewoda Trocki Xiądz Józef Radziwiłł.
- 39) Szambellan Leonard Krzywkowski.
- 40) Chełmski Chorąży Józef Zawadzki.
- 41) Boruńscy XX. Bazylianie.
- 42) Były Telszewski powiatowy Marszałek Józef Plater.
- 43) Wileński graniczny Sędzia Tadeusz Hreniewski.
- 44) Miński Łowczy Tadeusz Woroniec.
- 45) Daugowski Starosta Józef Xawery Brzostowski.
- 46) Koniuszy berezki ziem Roch Chrzanowski.
- 47) Litewski Podstoli Stanisław Worcel.
- 48) Następcy Mińskiego Podstolego Gaspra Torczyńskiego.
- 49) Rotmistrz Józef Stolnicki.
- 50) Piński Chorąży Karol Strawiński.
- 51) Byłych wojsk polskich Jenerał Major Krzysztof Dunin Karwicki.
- 52) Miński Koniuszy Ignacy Ratyński.
- 53) Szlachta Monkiewiczowie.
- 54) Prezydent ziemski Grodzieński Jan Leon Kamiński.
- 55) XX. Missyonarze Wileńscy.
- 56) Następcy Regenta Trockiego Grodzieńskiego Antoniego Dederki.

- 57) Następcy Starosty Grodzieńskiego Karola Chreptowicza.
- 58) Skarb, w osobie Bankiera holenderskiego Piotra de Gann.
- 59) Starosta Wielatycki Józef Tyszkiewicz.
- 60) Półkownik b. woysk polskich Franciszek Osztorp, i były sędzia litewski Stanisław Moniuszko.
- 61) Miński powiatowy graniczny Kommissarze-bastyan Wańkowicz.
- 62) Następcy Chorążego Tadeusza Wiażewicza.
- 63) Wołkowyski Marszałek powiatowy Joachim i Podkomorzyc Józef Bulharynowie.
- 64) Miński Podkomorzyc powiatowy Tadeusz Świętorzecki.
- 65) Miński powiatowy Podstoli Mateusz Świętorzecki.
- 66) Nowogrodzki Podkomorzyc Krzysztof Niezabkowski.
- 67) Następcy Kasztelana Trockiego Platara.
- 68) Następcy Grodzieńskiego Pisarza ziemskiego Chreptowicza.
- 69) Następcy Półkownikowéy b. woysk polskich Maryanny Downarowiczowey.
- 70) Obywatel Maurycy Bilewski.
- 71) Prezydent Ziemski grodzieński Leon Kamiński.
- 72) Plebania Idurska.
- 73) Następcy Hełmanowey Ogińskiej, Feldmarszałek woysk austriackich Xiążę Adam i żona jego Izabella Czartoryscy.
- 74) Sędzia Ziemski Wileński Mikołaj Pomarnacki.
- 75) Jenerałowa b. woysk Lit. Felicjanna Twardowska.
- 76) Starościna Izabella Przeuska.
- 77) Prezydent Głównego Sądu Wileńskiego Michał i żona jego Rachela Romerowie, następcy Podczaszyney Dereasowey.
- 78) Łowczy Smoleński Michał Szabuniewicz.
- 79) Andrzej Święszkowski.
- 80) Altarya Plotelska.
- 81) Altarya Kolnellska.
- 82) Szef byłych woysk polskich Jan Stryeński.
- 83) Bankier petersburski Rall.
- 84) Szlachcic Fidelis Kraszkowski.
- 85) Żyd Hirsz Szymonowicz.
- 86) Wileyski Podkomorzyc Giecowicz.
- 87) Strzałkowscy Starościcowie Dominik i Pius Tyszkiewiczowie.
- 88) Następcy Hrabiego Wielhorskiego.
- 89) Zona Obywatela Michała Romera, Rachela.
- 90) Następcy Kasztelana Brzostowskiego.
- 91) Marszałek Skirmont.
- 92) Franciszek Tribes.
- 93) Następcy Kasztelana Makowieckiego.
- 94) Starościna Romerowa.
- 95) Koleski Sowietnik Walenty Przesmycki.
- 96) Następcy Xięcia Kurlandzkiego Piotra.
- 97) Następcza Wyrwicz.
- 98) Starościna Antonina Ogińska.

Na Autentyku podpisał: Zarządzający zcim oddziałem Jakub Hrabia Lambert. Zgodność zaświadczam Sekretarz Antoni Wiskowski.

2 Sąd Podkomorsko-Exdywizorski za Dekretem Remissyynym Sądu Gł. Litt. 2go Departamentu dla dopełnienia satysfakcyi Wierzycielom Xiędza Mikołaja Kaudonika Minskiego, Ambrożego Podkomorzego Oszmiańskiego, Atoiego Porucznika Woysk Polskich Jankowskich, w Dobrach Polanach w Powiecie Oszmiańskim sytuowanych, jako w miejscu przez Remissę oznaczonym, w dniu 20 8bra roku idącego Jurzydykcyą Sądów swoich zareassumowawszy; ponieważ wedle uprzedniego Akcessoryynego wyroku w dniu 16 Junij praesentium ferowanego i wydanej pod ów czas w Gazetach Kutjera Litewskiego Awizacyi, skład Sądowictwa terazniejszy dla oczewistej rozprawy Kredytoróm i Debitoróm zadeterminował, do jakowey ciż Kredytorowie, poczynwszy od dnia Reassumpcyi, dotąd nie

przystępują, i z dowodami swych pretensyów nie jawią się, a między tym Sąd Podkomorsko-Exdywizorski na koszcie Massy utrzymując się zwiększa expensa, których Kredytorowie przez zwłokę w procederze stając się przyczyną do poszukiwania na sobie strat w następności mogą dąć powód. Dla tey więc przyczyny Awizują się raz jeszcze Kredytorowie i Pretensorowie, WW. Jankowskich, iżby nie zwłócznie, do Sądu Podkomorsko-Exdywizorskiego pod Amissyą pretensyów stawali. Datt roku 1816. 8dra 28. dnia w Polanach. Józef Narbutt Podkomorzyc.

2 Gdy Exdywizya Folwarku Podłuża w Zahalszczyźnie w Pcie Bobruyskim po zeszyłym Rott. Szolusie pozostałego, dotąd ukończoną nie jest, zatem bliżsi Podłuża kredytorowie wyniosłszy nowe obwieszczenie w dniu 17 8bra, WW. Kredytorow daley mieszkających, iako też W. Stefana Gruzewskiego mającego w ręku swym sumowny tegoż Szoluchy fundusz do zjechania się w Zahale na dzień 13 9bra zapraszają. Oczém zawiadamia jeden z kredytorow. Szym. Horodecki Regent Ziem. Bobruyski.

2. Majętność Soleniki o milę od miasta Wilna położona z trzema wsiami, wielu zaściankami i na kształt miasteczka Kielmieją, z Kościołkiem i Domem dla Xiędza, obszerności więcéy sta, a pod lasem borowym więcéy 10 Włok Ziemi, pewnego dziedzictwa i w niekwestyonowanych po Dekrecie Kommissyynym granicach zawierająca; poddanych ciągłych (oproczy Szlachty, ludzi wolnych, i kątników) Domów 30, wysiewu żyta do beczek 30 z górą, i usiew jarzyny. Ogrody warzywne, ogród owocowy, inspekta, i kanały, zabudowanie Rezydencyonalne. folwarczne, oborowe, gumienne i browarne z miedzią. Bydła krów stanownych sztuk 30. Szpichlerz murowany dwópiętrowy nowy duży, łatwo na dom przerobć się mogący. Sześć karczem na traktach z dalszemi jako w bliskości miasta awantazownemi wygodami mająca; i choć od zupełnéy perfekcyi po nieprzyjacielskim zniszczeniu jeszcze, jest daleka z tym wszystkim intraty z krescencyi i ogrodow 15,053 gr. 10, a gotowe o grosza, z aręd i opłat siedziebnych 9263 złt. pol. w ogóle zaś 22,316 złt. pol. gr. 10 czyniąca, do aktorstwa W. JPana Antoniego Goreckiego należąca, jest do przedania na wieczność życzący oną nabyć, będzie łaskaw zgłosić się do W. JP. Szambelana Arciszewskiego Plenipotenta, Kwaterą w domu W. Woyskiey Wysogirdowéy na Sawicz ulicy przeciw PP. Miłosiernych pod Nrem 97 mającego.

I chociaż wedle dawnego zwyczaju nabywania Dziedzictw na 5ty Procent wypadaloby za Soleniki złt. pol. 443,000 zapłacić; z tym wszystkim życzący szczerze nabyć znajdzie w targu powolność, a w ostatniey umowie słuszną cenę.

Ignacy Prawdzic Arciszewski Szamb. D. P.
Jako Plenipotent.

2 Wiadomy z swoiey sztuki Doktor przy Feld-Marszałku Xiążęciu Potemkinie, i innych znakomitych Osobach Dentista Serff, przejeżdżając przez Wilno do Warszawy, zabawi tu nieaki czas przeto oznajmując Publiczności tuteyeszey, poświęca swoje dla niey usługi, i razem z tem uwiadamia, ieśliby kto potrzebował od bolenia zębów płokania, proszkow, opiatu i dalszych dla konserwowania zębów potrzeb, może zgłosić się do kwatery Jego na Niemieckiey Ulicy w Domu Jenerałowey Witinghofowey.

1. Od Litewsko - Wileńskiego Rządu Gubernskiego ogłasza się przez niniejsze, iż majątek Grafa Stanisława syna Mikołaja Manuzzego, w różnych wioskach i zaściankach powiatu Brastawskiego położony, w którym liczy się dusz płci męskiej 875, za dług bankowy przez publiczną licytacją na sprzedaż jest przeznaczony; chcący zatem kupić taki majątek zechcą przybywać do tego Rządu na licytacją w terminach: pierwszym dnia 19, drugim dnia 26, a trzecim ostatecznym d. 30 stycznia, następującego 1817 roku, gdzie im będzie okazany szczegółowy opis tego majątku i dochód z niego. Dnia 21 października 1816 roku.

Sowietnik Szulżeńko.

Expedytor Sokołowski.

1. Uskuteczniając wolę Dekretu Sądu Głównego Gubernii Grodzieńskiej drugiego Departamentu w dniu 18 miesiąca 8bra 1816 roku zapadłego Decydującego taxę i exdywizją majątku JW. Alexandra Hrabiego Chodkiewicza Pułkownika Wojsk Polskich w Gubernii Wileńskiej i Grodzieńskiej nądającego się, a to na satysfakcją własnego JW. Chodkiewicza oświadczenia i przyścia po skutki onego Kredytów tychże Guberniów, uwiadamia się wszystkim kogo to Interessować może, iż pierwszy zjazd Sądu Exdywizorskiego do Dóbr Turca w powiecie Nowogrodzkim leżących, naznaczony jest przez Dekret dnia 1go Decembra 1816 roku.

Jan Sierżputowski Plenipotent.

1. Excerpt oświadczenia wspólnie z ostrzeżeniem z protokołu Sądowego Ziemskiego powiatu Wileńskiego w dacie poniższej zapisanego et Eorundem pod pieczęcią Ziemską tegoż powiatu jest wydan.

Roku tysiąc ośmset szesnastego mca Oktobra dwudziestego siódmego dnia.

Na Sądach Ziemskich powiatu Wileńskiego stawając osobiście W. JP. Dominik Szklennik Adw. Subsel. Wileńskich. Oświadczenie poniższe wpisać do Protokołu podał, którego wyrazy następują. Oświadczenie wspólnie z ostrzeżeniem imieniem JW. Franciszka Weysenhofa Podkomor. czyni się w rzeczy następującej, i oto; iż przy wyprzedaży Dóbr Mazuryszek Bohdaniszek i dalszych przez JW. Tadeusza Weysenhofa Marszałka, żalcy za mogące się odkryć długi na tychże Dobrach oparte, wydał Nabywcom wroku tysiąc ośmset jedynastym in Junio assekuracją zapewniającą dla nich w tym względzie ewikcją do trzech lat, a to stosownie do prawa Art. dziesiątego z rozdz. siódmego Lit. Statutu lat trzy dawno ukończonymi zostały, a mimo to niektórzy z kredytorów niewolnie żal. zaklucają, ażeby przeto tak nabywcy, jako też i mogący mieć pretensye o ukończenie się daney przez żalgo Ewikcji zawiadomionymi byli i żal. darownie nie zaklucali, takowe zapisując oświadczenie, one do Gazet Kuryera Litew. podaje się. U tego oświadczenia podpis w Protokole następny Dominik Szklennik Adw.

Correctum Adam Dauksza Z. P. W. Regent.

1. Od Sądu Ziemskiego powiatu Borysowskiego: dokładano Sądowi Niniejszemu, iż w Dziale za Ukazem Rządu Gubern. Mińskiego względem przedania z publicznego targu dwóch koni i różnych rzeczy po zesłym Stanisławie Witkowskim Adwokacie Subseliów Borysowskich pozostałych, na satysfakcją jego Kredytów iść powinnych nastąpił, ubo, Sąd niniejszy pomienione konie i rzeczy przepłaawszy, ażeby ciż Kredytorowie tak dla składania dowodów na swe należności, jako też usprawiedliwienia onych oraz successorów je tegoż Witkowskiego, jeżeliby się gdzie znajdowali, na dzień 3ci idącego mca 8bra w Sądzie niniejszym jawnie się, reolucją w roku terażniejszym miesiąca Julii 4 dnia

postanowioną nakazano. Dotąd jednak ani kredytorowie, ani Successorowie byż mogący stannosci swę w pomienionym dniu nieoświadczyli. Zatem Postanowiono powtórny termin dla rozpatrzenia dowodów na należności przez zesłego Stanisława Witkowskiego różnym osobom powydawanych, niemniej rozsądzenia i rozdzielenia wproporcją każdego pretensyi z wyręczonego za konia i rzeczy to jest do tysiąca rubli assygnacyynych funduszu dzień 10 miesiąca january 1817 roku naznaczyć; a dla zawiadomienia o tym tychże kredytorów trzykrotnie przez gazetę Kuryera Litewskiego obwieszczyć i obwieszczą się. Dnia 21go Oktobra 1816.

Józef Stecewicz Sędzia Z. P. Bors
Rejent Budulewicz.

1. Roku 1816 mca Febr. 26 dnia, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, za Remissą Sądu Ziem. Ptu Borysow. w Ru 1815 mca 9bra 3 dnia nastala, do majątności Łochoza zwany, w Pcie Borysow. położenie mającey, Dziedzicznej Debitora W. Dominika Pawlikowskiego b. Podśedka Ptu Borysow. w terminie Remissą naznaczonym, w komplecie z osób trzech złożonym zjechałszy — Po ułatwieniu sporów zjazdowi pierwszemu właściwych, po zajęciu w skutek Remissy, wolnego okazanego majątku, po podaniu onegoż w administracyą, wymiar iak nayspieszniej ze wszelkimi właściwymi regułami, Komornikom przez się naznaczonym przyporuczył. Komportacyą wszelkich Kosztów, Obligów, Pism, Inskrypcyów, Tranzaktów i różnego nazwania Dokumentów, na kredytorach i pretensorach i również całego funduszu w różnych szczegółach okazać się mogącego na Debitorze — Wedle żalob wzajemnych, na persistencyą sześćo-niedzielną, na dzień pierwszy maia terażniejszego roku, w natrze, lub wedle regestrow dokładnie sporządzonych, do Kancellaryi Ziem. Ptu Borys. przeznaczył, oraz zjazd przysłał Sądu Exdywizorskiego na dzień czternasty Nowembra terażniejszego roku, lub w przypadku nie zjechania się, za wydanym obwieszczeniem, przez którąkolwiek stronę, bądź Dziedzica, Kredytora, albo też Pretensora, prawnym czteroniedzielnym, w aktach właściwych zeznanym, zakreślił — Ażeby strony z dowodami przed tenże Sąd, w terminie stawali, swe pretensye udowodniali, lub się odwozdili, i wedle iaz zesłego wyroku zachowali się, niewymawiając się niewiadomością, przez awizacyą trzykrotną, przez Gazetę Kuryera Litew. ogłosić zadeterminował. W przeciwnym zdarzeniu, wedle brzmienia Remissy amissyą zapowiada.

Michał z Korkozów Korkozowicz Prezydent Ziem. Borys. i Exdyw. Józef Stecewicz Sędzia Ziem. Ptu Borys. Exdyw., Norbert Dobrogost Podbipięta Pisarz Z. Ptu Borys. Exdyw.

5. Rząd Imperatorskiego Uniwersytetu podaje do publiczney wiadomości, że gdy w terminach naznaczonych dnia 10, 20 i 30 marca roku terażniejszego, nikt nie stawił się do licytacji na wieczny czynsz placów pustych, za rzeką Wilią przeciwko Arsenalu leżących, z tego powodu do teyże licytacji, mającey się odbywać w Rządzie Uniwersytetu, naznaczają się terminy, pierwszy w dniu 30 października, drugi 3go, trzeci 6go listopada idącego roku. Kto by sobie życzył licytować wyż rzeczony place, powezmie o nich, jako też o kondycyach informacyą w Kancellaryi Uniwersytetu.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

2. W domie Święcickich pod Nm 177 na Skopówce, znajdują się mieszkania na dole wygodne do arędy roczney za małą cenę; i do onych może tyż Stajnia i Wozownia.

5. Były Assesor Sądu Głównego w Departamencie Drugim, Gubernii Litewsko-Wileńskiej JW. Adam Kocioł, oddalając się z teyże Gubernii z domu w Gubernią Wołyńską do swojej familii na niedługi czas, przyporuczył mi niżej podpisanemu opiekę swoich interessow i domu — Gdy dziś dochodzi do moiej wiadomości, iż iskici żydzi noszą się z Dokumentem iakoby przez tegoż JW. Kocięła podpisanym z ewikcyą za tych żydow do zrobienia z kimkolwiek kontraktu na illość dość znaczną wódki, od lat dwóch zbliżony ufnością w interessach tegoż JW. Kocięła i przy odjeździe przypinując onego interessa, pewny iestem, iż żadnych Dokumentow upewniających za żydow Ewikcyą niewydawał. Przedsięwziętem w imieniu tegoż JW. Kocięła ostrzedz Publiczność, by w żadne umowy z temi to żydkami nieraczyla wchodzić że to iest iakas fikcyja na oszukanie czyieś zrobiona, i że w przypadku, iżliby kto wszedł w umowę, pewno na tym poniebie szkodę, a bliżej mać honor irosić teyże Publiczności, aby za pokazaniem się z takim Dokumentem, raczyla o tym mnie uwiadomic, i takowé oświadczenie, dla uwiadomienia publiczności do rozgłoszenia trzy razy do Kurvera Litewskiego podał em podpisę się. Walenty B. licz Strutyński M. b. w. pol. Kor.

3. Na ulicy Dominikańskiej przeciw kościoła XX. Dominikanów pod Numerem 414 są do przedania Pantaliony od sześciu oktaw, Petersburskie, nowe, mahoniowe, z których, życzący nabędzie za najmniejszą cenę, takoz do tego składu w krótce przybędą Fortepiana, od sześciu oktaw, Petersburskie, nowe mahoniowe.

5. Niżej podpisany, był przedtym Nauczyciel Fechtowania w szkole Inżynierów i Artylleryi w Warszawie, ma honor uczynić Prześwietney Publiczności, że będzie dawał lekcyje Fechtowania na szpady i na pałasze za mierną cenę. Mieszka na ulicy wielkiej w domu Liniewiczowey pod Nr. 69. Franciszek Lekaitz.

Nowe Dzieła.

Pismo peryodyczne pod tytułem: Tygodnik Wileński, będzie wychodziło i na rok następny; w tymże formacie i czasie, to iest: co tydzień w Niedzielę po iednym arkuszu, niekiedy więcej — Cena roczna prenumeraty na miejscu rubli srebrnych trzy, z pocztą rubli srebrnych pięć — Można prenumerować tu w Wilnie w Poczt-amcie Litewskim i we wszystkich miastach przy ekspedycjach pocztowych, lub u niżej podpisanego w Xiegarni XX. Pijarów na Ulicy Dominikańskiej.

Alexander Zołkowski.

W drukarni XX. Pijarów u Alexandra Zołkowskiego, wyszedł Tom I. tłumaczenia Fizyki Mechanicznej Fiszera, Członka Akademii Berlińskiej umiętności Profesora Matematyki i Fizyki w jedném z Kollegiow tegoż samego miasta i t. d.; z Notami P. Biot, zawieraiący naukę: a) *O ciałach w ogólnosci.* b) *O ciałach stalych.* c) *O cieple.* d) *O rozciekach.* e) *O ciałach powietrzno-kształtnych.* Drugi tom tegoż dzieła jeszcze pod prassą. Cena obu tomów na papierze pocztowym Rubli sr. 5. — na dobrym Rub. sr. 2 kop. 50. na wodnym Rub. sr. 2

W Xiegarni Uniwersyteckiej w Wilnie do przedania.

Heynis Joh. v. Russische Sprachlehre, für Deutsche, oder Neue praktische Grammatik der russischen Sprache nach der Meidingerschen Methode. Nebst einer am Ende befindlichen Uebersetzung aller Aufgaben, mit Hinweisung auf die Regeln, vermittelt welcher jeder Schüler seine gemachten Fehler selbst entdecken und corrigiren kann, von Samuel Weltzien gr. 8 Riga 1816 roh. 2 R. 25 kop. geheftet 2 R. 50 cop.

Wiadomość o cenie produktów na rynkach wileńskich.		Dni Targowe					
		miesiąca paździer.		22.		24.	
Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie przedawano.		CENA					
		na assygnaty					
		Rub.	kop.	Rub.	kop.	Rub.	kop.
Beczka litewska mająca garcy Litwskich 144.	Zyta suchego	54	—	54	—	54	—
	— surowego	50	—	50	—	50	—
	Pszenicy ozimey	80	—	80	—	80	—
	— — jaréy	—	—	—	—	—	—
	Jęczmienia	26	—	26	—	26	—
	Owsa	18	—	18	—	18	—
	Gryki	21	—	20	—	20	—
	Grochu	—	—	—	—	—	—
	Krup jęczmiennych	55	20	55	20	55	20
	— owsianych	83	20	83	20	83	20
— gryczanych	69	12	69	12	69	12	
Pud rossyjski.	Łoju surowego	12	—	12	—	12	—
	— topionego	18	—	18	—	18	—
	Miodu z woskiem	25	—	25	—	25	—
	Wosku	50	—	50	—	50	—
	Świec. woskowych białych	100	—	100	—	100	—
	— — — żółtych	76	—	76	—	76	—
	— łojowych przywozn.	22	—	22	—	22	—
	— — — tu robion.	19	—	19	—	19	—
	Siana młoznego	—	86	—	86	—	86
	Faska masła 6 garcowa	20	—	20	—	20	—
Piwa krajow. beczka 40 garco.	— dubeltowego	15	80	15	80	15	80
	— — —	24	60	24	60	24	60
Od 29 pazdz. do 9go listop.	Chleba razowego . . . . . funt	—	—	—	—	—	7 1/2
	— — — średniego	—	—	—	—	—	10 1/2
	— — — pytlowego przedn.	—	—	—	—	—	20
Mięsa funt 1	—	—	—	—	—	—	14
Wódki garniec	—	—	—	—	—	—	2 88

1. W mieście Wilnie przeciw kościoła Sgo Michala jest do sprzedania na wieczność dom murowany dwó-piętrowy pod Nrem 152 położony, zawierający pokoje do wygodnego mieszkania, takoz sklepy staynie i wownie; tenże dom, ani skarbowemi, ani parkularnemi długami nie onerowany, ktoby on czył sobie nabyć, raczy zgłosić się do Dzieica tegoż Domu tamże mieszkającego. Ant. Pacowski Kap. W. Pol.

3. Kommissya za Naywyż zym Ukazem dla usatysfakcerowania wierzycieli JW W zeszedłego Wojewody i zyjącego Generala Woysk Pol Hrabioów Niesiołowskich ustanowiona, w dniu 20 terszniejszego miesiąca 8bra, jako w terminie na powtórny zjazd przeznaczonym, zebrana do majetności Upnik w gubernii Wileńskiej, w powiecie Wileńskim położonych, dzieło swoje rozpocząwszy, awizuje, wszystkich mających pretensy do JW W. Niesiołowskich, aby niemitrując czasu z dowodami swoimi raczyla przybywać, a to aby w myśl Ukazu takową Kommissyą stawiącego, całe Dzieło jak nayprędzey ukończonym zostało. Dat 1816 roku miesiąca 8bra 23 dnia. Michał Römer Radzca Stanu i Kawaler Pręzydujący